

การอภิปรายผลการวิจัย

จุดมุ่งหมายสำคัญของการวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษา เปรียบเทียบสัมประสิทธิ์ 10 ด้าน และบุคลิกภาพ 15 ลักษณะ ของบุตรชายและหญิงที่มีบิดามารดามีระดับการศึกษาสูงและต่ำ และเพื่อศึกษาลักษณะความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์และบุคลิกภาพแต่ละด้าน

ผู้วิจัยแบ่งการอภิปรายผลการวิจัยเป็น 7 ตอน คือ

1. การวิเคราะห์ความแตกต่างในสัมประสิทธิ์ 10 ด้าน ระหว่างบิดามารดาที่มีระดับการศึกษาสูงและต่ำ
2. การวิเคราะห์ความแตกต่างในสัมประสิทธิ์ 10 ด้าน ระหว่างบิดามารดาของบุตรชายและหญิง
3. การวิเคราะห์ความแตกต่างในสัมประสิทธิ์ 10 ด้าน ระหว่างบิดามารดาของบุตรเพศเดียวกันที่มีระดับการศึกษาต่างกัน และระหว่างบิดามารดาของบุตรต่างเพศที่มีระดับการศึกษาเหมือนกัน
4. การวิเคราะห์ความแตกต่างในบุคลิกภาพ 15 ด้าน ระหว่างบุตรที่มีบิดามารดามีระดับการศึกษาต่างกัน
5. การวิเคราะห์ความแตกต่างในบุคลิกภาพ 15 ด้าน ระหว่างบุตรชายและหญิง
6. การวิเคราะห์ความแตกต่างในบุคลิกภาพ 15 ด้าน ระหว่างเพศเดียวกันที่มีบิดามารดามีระดับการศึกษาต่างกัน และระหว่างบุตรต่างเพศที่มีบิดามารดามีระดับการศึกษาเหมือนกัน
7. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสัมประสิทธิ์และบุคลิกภาพแต่ละด้านของบุตรชายและหญิง คือไปนั้
 - 7.1 บุตรชายและหญิงที่มีบิดามารดามีระดับการศึกษาสูง
 - 7.2 บุตรชายและหญิงที่มีบิดามารดามีระดับการศึกษาต่ำ
 - 7.3 บุตรชายที่เินแบ่งแบกระดับการศึกษาของบิดามารดา

7.4 บุคคลที่ไม่วางแผนระดับการศึกษาของบิดามารดา

7.5 กลุ่มตัวอย่างบุตรทั้งหมด

1. การวิเคราะห์ความแตกต่างในสังคมประติศ 10 ด้าน ระหว่างบิดามารดาที่มีระดับการศึกษาสูงและต่ำ

1.1 บิดามารดาที่มีระดับการศึกษาสูงและต่ำมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในสังคมประติศด้านเหล่านี้ คือ

การฝึกความสัมฤทธิ์ผล พบว่า บิดามารดาที่มีระดับการศึกษาสูงมีการฝึกความสัมฤทธิ์ผลมากกว่าบิดามารดาที่มีระดับการศึกษาต่ำอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับการวิจัยของ Rosen และ Andrada¹ ที่พบว่า บิดามารดาชั้นกลางซึ่งมีระดับการศึกษาสูงนั้นมีการฝึกความสัมฤทธิ์ผล เน้นมาตรฐานการดีเด่น รับผิดชอบและให้รางวัลเมื่อลูกสัมฤทธิ์ผลมากกว่า และจะทำโทษลูกมากกว่าบิดามารดาชั้นต่ำซึ่งมีระดับการศึกษาต่ำ เมื่อลูกทำความผิดหวังแก่บิดามารดาทั้งนี้อาจ เนื่องจากว่าบิดามารดาที่มีระดับการศึกษาสูง เป็นผู้มีแรงจูงใจไม่สัมฤทธิ์ผลสูง² จึงได้วางมาตรฐานความสำเร็จแก่บุตรไว้สูงสุด และพยายามฝึกอบรมให้บุตรบรรลุเป้าหมายที่วางไว้

การฝึกความเป็นอิสระ บิดามารดาที่มีระดับการศึกษาสูงมีการฝึกความเป็นอิสระมากกว่าบิดามารดาที่มีระดับการศึกษาต่ำอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ McClelland³ ที่พบว่า บิดามารดาชั้นกลางซึ่งมีค่านิยมสังคมประติศเทียบได้กับบิดามารดาที่มีระดับการศึกษาสูงนั้นมีการฝึกความเป็นอิสระมากกว่าบิดามารดาชั้นต่ำหรือ เทียบได้กับบิดามารดาที่มีระดับการศึกษาต่ำ การที่บิดามารดาที่มีระดับการศึกษาสูงฝึกให้บุตร เป็นอิสระแก่ตัวเอง ช่วยตัวเอง และมีดริ่งตัวเองมากกว่าบิดามารดาที่มีระดับการศึกษาต่ำ อาจเนื่องจากเหตุผลที่ว่า ประสิทธิภาพการศึกษาระดับสูงช่วยให้บิดามารดาสามารถเข้าใจและคล่องตัวในการรับค่านิยมสมัยใหม่ได้ดีกว่า⁴ การฝึกความเป็นอิสระนี้ เป็นค่านิยมสมัยใหม่สำหรับสังคมไทยซึ่ง เป็นระบบ

¹Rosen, and Andrada , loc. cit.

²Mercer, and Merton , loc. cit.

³McClelland , loc. cit.

⁴Bronferbrenner , loc. cit.

โมครีส์สันต์ที่เน้นการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ผู้น้อยต้องเคารพยำเกรงผู้ใหญ่⁵ ตรงกันข้ามกับสังคมในวัฒนธรรมตะวันตกที่เป็นระบบสัมพันธสัมพันธ์ ความสัมพันธ์ของบุคคลขึ้นอยู่กับความสามารถของตนเอง ดังนั้น บุคคลจึงต้องมีการพึ่งตนเองสูงและ เป็นตัวของตัวเอง มิฉะนั้นก็ไมอาจอยู่ในระบบสังคมสัมพันธสัมพันธ์ได้

ความเข้มงวด ผลปรากฏว่า บิตามารดาที่มีระดับการศึกษาต่ำมีความเข้มงวดมากกว่าบิตามารดาที่มีระดับการศึกษาสูงอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 นั่นคือ บิตามารดาที่มีระดับการศึกษาต่ำมีการ ระเบิดร้องไห้คร่ำครวญ มีระเบียบวินัยทั้งด้านส่วนตัว การงานและสังคมมากกว่า ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Sears และบรูว์นงาน⁶ ที่พบว่า บิตามารดาที่มีระดับการศึกษาสูงมีความเข้มงวดในการปิกัดอบรมน้อยกว่า และอ่อนผ่อนมากกว่าในเรื่องระเบียบและมารยาท ที่ขึ้นเป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากว่า บิตามารดาที่มีระดับการศึกษาสูงสามารถรับรู้ เข้าใจและคิดความกังวลที่เคลื่อนไหวใหม่ ๆ ที่เกี่ยวกับสังคมประกิตจากหนังสือต่าง ๆ ได้ดีกว่า จึงทราบว่า ความเข้มงวดที่ไม่พอเหมาะหรือมากเกินไปนั้น ผลต่อการพัฒนาพฤติกรรมในทางลบมากกว่าส่งเสริมให้บุตรมีพฤติกรรมที่สังคมต้องการ

การลงโทษ พบว่าบิตามารดาที่มีระดับการศึกษาต่ำ มี สังคมประกิตด้านลงโทษมากกว่าบิตามารดาที่มีระดับการศึกษาสูงอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ Bronfenbrenner⁷ และนางสาวซูจิตต์ พิทักษ์ผล⁸ ที่พบว่า บิตามารดาที่มีระดับการศึกษาต่ำมักใช้วิธีลงโทษที่รุนแรง เช่น เข็มขัดและลงโทษบุตรบ่อยกว่าบิตามารดาที่มีระดับการศึกษาสูงที่เป็นเช่นนี้อาจเพราะว่าบิตามารดาที่มีระดับการศึกษาต่ำใช้อารมณ์ในการสังคมประกิตมากกว่า

⁵ โทเบียส เครือแก้ว , เรื่องเดิม หน้า 190.

⁶ Sears , Maccoby, and Lewin , loc. cit.

⁷ Bronfenbrenner , loc. cit.

⁸ ซูจิตต์ พิทักษ์ผล , เรื่องเดิม

เหตุผล ซึ่งตรงกับข้ามกับนิยามารคามีระดับการศึกษาสูง ทั้งนี้มีความารถกลุ่มแรกจึงมีแนวโน้ม
ใช้วิธีที่รุนแรงความอารมณ์มากกว่าอีกกลุ่มหนึ่ง

1.2 กลุ่มที่มีคามารคามีระดับการศึกษาสูงและค่าไม่แสดงความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ
ในสิ่งพิมพ์ประกิตด้านเหล่านี้คือ ความคาดหวัง โมครีสัมพันธ์ การอดใจรอได้ การเปิดความเป็น
ระเบียบวินัย ความก้าวร้าวและการให้รางวัลจึงศึกษาค้นสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งว่า มีความแตกต่าง
ในสิ่งพิมพ์ประกิตเหล่านี้ระหว่างระดับการศึกษาของนิคมารคา นี้บ่งบหมายความว่าได้ศึกษาค้น
การวิจัยต่าง ๆ ที่เป็นแนวทางในการตั้งสมมติฐาน เช่น การวิจัยของ Sears และผู้ร่วมงาน⁹
ที่พบว่ามีความแตกต่างในความก้าวร้าวและการเปิดความเป็นระเบียบวินัยในระหว่างระดับการศึกษา
ของนิคมารคาที่ต่างกัน David และ Havighurst¹⁰ ได้ผลจากการศึกษาวิจัยว่ามีความแตกต่าง
ในเรื่องความคาดหวัง Rosen และ Andrada¹¹ กล่าวว่ามีความแตกต่างในเรื่องการให้
รางวัล การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจ เนื่องจากเหตุผลต่อไปนี้

1.21 อิทธิพลของสื่อสารมวลชน กล่าวคือ สื่อสารมวลชนในปัจจุบันมีความ
ก้าวหน้าและมีประสิทธิภาพมากในด้านการเผยแพร่และวิพากษ์การสมัยใหม่ ทั้งยังมีวิธีการดึงดูด
ความสนใจของชนทุกชั้นให้สนใจต่อข่าวเคลื่อนไหวใหม่ ๆ โดยผ่านทางสิ่งพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์
และภาพยนตร์ ทั้งนี้คามารคามีระดับการศึกษาสูงและค่าจึงมีโลกทัศน์กว้างขวางขึ้นโดย
ไม่คงเสียเวลาที่ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง โดยวิธีนี้มีความารถคามีระดับการศึกษาค่าจึงมีแนวโน้ม
ได้รับค่านิยมสิ่งพิมพ์ประกิตสมัยใหม่ จึงอาจ เป็นไปให้ได้ว่าค่านิยมสิ่งพิมพ์ประกิตหลายด้านไม่ต่างกัน
ตามระดับการศึกษา เช่นในเรื่องความคาดหวังทั้งนิคมารคามีระดับการศึกษาสูงและค่าต่าง
สัมพันธ์กันให้ถูกรับการศึกษาถึง ม.ศ. 4 - 5 บ่งบหมายความคาดหวังให้ถูกรับการศึกษาถึงขั้นสูง
ไม่แตกต่างกัน

⁹Sears , Maccoby, and Levin , loc. cit.

¹⁰David, and Havighurst , loc. cit.

¹¹Rosen, and Andrada , loc. cit.

1.22 อิทธิพลจากสังคม แวดล้อมและกลุ่ม คือมีค่ามารดาที่มีระดับการศึกษาต่ำ มีโอกาสจะเพิ่มพูนประสบการณ์ รับรู้และ เปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อบทการ เรียนรู้จากอาชีพและบุคคล ที่เกี่ยวข้องในสังคม ดังนั้นมีค่ามารดาที่มีระดับการศึกษาต่ำจึงอาจ เปลี่ยนแปลงค่านิยมสังคมประเพณี ในทิศทางที่สังคมต้องการไม่ต่างจากมีค่ามารดาที่มีระดับการศึกษาสูง

1.23 อิทธิพลของระบบสังคมและวัฒนธรรม คือค่านิยมในสังคมประเพณีบางด้าน อาจเป็นความต้องการ ของวัฒนธรรมและระบบสังคมไทย ดังนั้นทั้งมีค่ามารดาที่มีระดับการศึกษาสูง และต่ำจึงต้องถ่ายทอดหรือให้การ เรียนรู้แก่บุตร เพื่ออยู่ในระบบสังคมไทยได้ เช่นสังคมไทยยัง เน้นค่านิยม เกี่ยวกับไมตรีสัมพันธ์คือมีการ เคารพอาวุโส และการติดต่อระหว่างบุคคล เป็นไปด้วย ถ้อยทีถ้อยอาศัย ดังนั้นมีค่ามารดาที่มีระดับการศึกษาสูงและต่ำจึงอาจให้สังคมประเพณีไมตรีสัมพันธ์ แก่บุตรไม่ต่างกัน เพื่อให้บุตร เป็นสมาชิกที่ยอมรับของสังคม

1.24 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสังคมประเพณีที่ ไม่แสดงความแตกต่างนี้อาจยังไม่ครอบคลุมความหมายที่สำคัญในสังคมประเพณีที่นั่นเพียงพอ หรือมีข้อสอบถามจำนวนแต่ข้อไป

2. การวิเคราะห์สังคมประเพณี 10 ด้าน ระหว่างมีค่ามารดาของบุตรชายและหญิง ในระหว่างมีค่ามารดาของบุตรชายและหญิง ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในสังคมประเพณี 10 ด้าน จึงได้สกัดศึกษาสมมติฐานการวิจัยที่ว่า มีความแตกต่างในสังคมประเพณี 10 ด้านระหว่าง เพศ คือมีความแตกต่างในการเปิดความสัมพันธไมตรี ความคาดหวัง การเปิดความเป็นอิสระ ความ เข้มงวด ไมตรีสัมพันธ์ การขอใ้รขอได้ ความก้าวร้าว การให้รางวัลและการลงโทษ ผลการวิจัย จึงคัดค้านการวิจัยต่าง ๆ ที่เป็นแนวคิดในการตั้งสมมติฐาน เช่นการศึกษาของ Sears และ ผู้ร่วมงาน¹² พบว่ามีค่ามารดาให้สังคมประเพณีด้านการเปิดความสัมพันธไมตรี ความคาดหวัง และ การลงโทษแก่บุตรชายมากกว่า ส่วนบุตรหญิงจะได้รับความเข้มงวดในการให้ปฏิบัติความถูกต้องเหมาะสม และ เข้มงวดในความก้าวร้าวมากกว่า ทว่าผลการวิจัยไม่แสดงความแตกต่างระหว่าง เพศในสังคม ประเพณีทั้ง 10 ด้าน อาจเนื่องมาจากเหตุผลหลายประการ คือ

2.1 มนุษยชาติมีความคาดหวังของสังคมที่มีต่อชายและหญิง เปลี่ยนจากเดิม กล่าวคือ ในปัจจุบันสังคมไทยมีการ เปลี่ยนแปลงจากสมัยก่อนมาก เป็นสังคมที่อยู่ในระยะหัว เลี้ยวหัวต่อ

¹²Sears , Maccoby, and Lewin , loc. cit.

อารยธรรมตะวันตกกำลังแพร่เข้ามามาก ทั้งนี้เพราะกำลังอยู่ในระยะเร่งรัดพัฒนาประเทศ จึงมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งทางเศรษฐกิจ วัฒนธรรมและสังคม ประชาชนมีค่าครองชีพสูง เนื่องจากความก้าวหน้าของ เทคโนโลยีวิทยาการและนโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรม จึงทำให้มีผลิตภัณฑ์และสินค้าต่าง ๆ ซึ่งต้องซื้อด้วยราคาแพง ความจำเป็นทางเศรษฐกิจประกอบการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ของสังคม วัฒนธรรม อาจเป็นผลให้บทบาทชายและหญิง เปลี่ยนไป ผู้หญิงซึ่งเคยอยู่กับบ้านต้องออกทำงานนอกบ้านเพื่อช่วยเศรษฐกิจของครอบครัว ดังนั้นผู้หญิงจึงเริ่มมีบทบาทและแสดงตัวมากขึ้น มีหน้าที่การรับผิดชอบ สิทธิเสรีภาพในการงานและสังคมทัดเทียมชาย บทบาทของหญิงที่ เป็นผู้ตามถึงคำพิง เพที่ว่า "หญิง เป็นข้างเท้าหลัง" จึง เปลี่ยนเป็นว่า ชายและหญิงต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน¹³ เมื่อบทบาทของหญิงมีฐานะทัดเทียมชายมากขึ้นนี้อาจ เป็นเพราะสังคมประเพณีของชายและหญิงไม่แตกต่างกันหลายด้าน ดังบสการวิจัยของศรีสวาสดี ชลวิสุทธิ¹⁴ ที่พบว่า ปัจจุบันนี้มีความรวดเร็วให้เสรีภาพแก่หญิงมากขึ้น ไม่เข้มงวดกวดขันเหมือนแต่ก่อน

2.2 ค่านิยมสังคมประเพณีบางด้านอาจไม่แตกต่างกันระหว่างเพศเพราะวัฒนธรรมและสังคมมีความต้องการให้ชายและหญิงได้รับสังคมค่านิยม นั้น ๆ ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เพื่อดำรงความเป็นเอกลักษณ์ของระบบสังคมวัฒนธรรม ดังนั้นการที่บสการวิจัยนี้ไม่แสดงความแตกต่างในสังคมประเพณีค่านิยมสตรีสัมพันธ์ อาจเพราะว่าโครงสร้างสังคมส่วนใหญ่ยังเป็นระบบใบศรีสัมพันธ์¹⁵ สมาชิกสังคมทั้งชายและหญิงจึงได้รับแรงกดดันเพื่อให้เวียนรู้ค่านิยมของระบบ

¹³ สุชาดา สีมุข, " การศึกษาความคิดเห็นของเด็กวัยรุ่นหญิง เกี่ยวกับบทบาทของหญิงในสังคมปัจจุบัน (A Study of Adolescent Girls's Opinions of Woman's Roles in Thai Society) , " วิทยานิพนธ์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2509 . (อัดสำเนา)

¹⁴ ศรีสวาสดี ชลวิสุทธิ, " การอบรมเลี้ยงดูเด็กในครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสังคมระดับกลางในจังหวัดพระนครและธนบุรี, " วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาวิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร , 2503 . (อัดสำเนา) .

¹⁵ วิบุต วิเชียรโชติ, เรื่องเดิม, หน้า 35.

สิ่งนี้ไม่ต่างกัน

2.3 อาจเนื่องจากไม่ได้ควบคุมตัวแปรอิสระต่าง ๆ ที่มีผลต่อสิ่งสมประกิต เช่น รายได้ของบิดามารดา ขนาดครอบครัวและลำดับการเกิดของบุตรหรืออาจ เนื่องจากแบบ สัมภาษณ์ยังไม่ครอบคลุมความหมายที่สำคัญในสิ่งสมประกิตของตัวแปร โดยเฉพาะตัวแปรที่ไม่แสดงความแตกต่างระหว่างเพศ

3. วิเคราะห์สิ่งสมประกิต 10 ตัว ระหว่างบิดามารดาของบุตร เพศเกี่ยวกับพื้นที่ บิดามารดาในระดับการศึกษาต่างกันและกลุ่มต่าง เพศที่บิดามารดาในระดับการศึกษาเหมือนกัน

ผลการวิจัยนี้ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในสิ่งสมประกิตทั้ง 10 ตัว ระหว่างกลุ่มบิดามารดาที่พิจารณาในระดับการศึกษาและ เพศเป็นตัวแปรอิสระ จึงได้ผลักดัน สมมติฐานการวิจัยที่มีความแตกต่างในสิ่งสมประกิต 10 ตัว ดังกล่าวในข้อ 2 ระหว่างบิดามารดา ของบุตรชายที่มีระดับการศึกษาสูงและต่ำ บิดามารดาของบุตรชายหญิงที่มีระดับการศึกษาสูงและต่ำ บิดามารดาของบุตรชายและหญิงที่มีระดับการศึกษาสูง และระหว่างบิดามารดาของบุตรชาย และหญิงที่มีระดับการศึกษาต่ำ ทั้งนี้อาจ เนื่องจากว่า ระดับการศึกษาของบิดามารดาอาจมีผลต่อ สิ่งสมประกิตบางตัวมากกว่าเพศของบุตร เช่น จากผลการวิจัยข้างต้นพบว่าสิ่งสมประกิตด้าน การเปิดความสัมฤทธิ์ผล การเปิดความเป็นอิสระความเข้มงวดและการลงโทษได้แสดงความแตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญระหว่างบิดามารดาที่มีระดับการศึกษาต่างกัน แต่ไม่แสดงความแตกต่างอย่างมีนัย สำคัญเมื่อเพศเป็นตัวแปรอิสระ ดังนั้น เมื่อพิจารณาทั้งระดับการศึกษาของบิดามารดาและ เพศ เป็นตัวแปรอิสระร่วมกัน จึงอาจไม่แสดงความแตกต่างในสิ่งสมประกิตบางตัว และอาจ เนื่องจากเหตุผลว่า สิ่งสมประกิตบางตัวไม่แสดงความแตกต่างในตัวแปรทั้งระดับการศึกษาของบิดา มารดาและเพศ เพราะ เป็นค่านิยมสิ่งสมประกิตที่วัฒนธรรมและระบบสังคมไทยเรีบร้อมให้สมาชิก ของสังคมทุกคนต้องมีดังกล่าวแล้วในข้อ 2.2 หรืออาจ เนื่องจากว่า เมื่อแยกพิจารณา เป็นกลุ่มย่อย ถึง 4 กลุ่ม กลุ่มตัวอย่างบิดามารดาซึ่งเหลือกลุ่มละ 20 คน อาจน้อยไม่ที่จะแสดงความแตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในสิ่งสมประกิต 10 ตัว

4. วิเคราะห์คุณลักษณะ 15 ตัว ระหว่างบุตรที่บิดามารดาที่มีระดับการศึกษาต่างกัน

4.1 บุตรที่บิดามารดาที่มีระดับการศึกษาสูงและต่ำ มีคุณลักษณะต่างกันอย่างไร มีนัยสำคัญในคำถามเหล่านี้คือ

ความสามารถในการสังคมนิโคบุตรที่มีความสามารถมีระดับการศึกษาสูงมีความสามารถในการสังคมนิโคบุตรที่มีความสามารถมีระดับการศึกษาต่ำกว่ามีนัยสำคัญที่ .05 คือ มีลักษณะชอบคบหาสมาคม มีความอบอุ่นเป็นกันเอง และชอบมีส่วนร่วมในกิจกรรมมากกว่า ส่วนบุครที่มีความสามารถมีระดับการศึกษาต่ำมีลักษณะแยกตัว ปกติกว่า ชอบพิจารณาข้อดีข้อเสียและชาวเป็น หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งมีความสามารถในการสังคมนิโคบุตรที่มีความสามารถมีระดับการศึกษาสูง ทั้งนี้อาจเนื่องจากว่าบุครที่มีความสามารถมีระดับการศึกษาสูงได้รับสังคมประภคที่สนับสนุนให้มีลักษณะเหล่านี้มากกว่า ดังการศึกษาวิจัยของ Baldwin และผู้ร่วมงาน¹⁶ พบว่า เด็กที่มาจากบ้านที่มีบรรยากาศประชาธิปไตยจะมีความสามารถในการสังคมนิโคบุตรที่เข้ากับเพื่อนและสิ่งแวดล้อมได้ดีกว่า แต่เพราะว่าบิดามารดาที่มีระดับการศึกษาสูงมีแนวโน้มเข้าใจและใช้คำนิยามเกี่ยวกับประชาธิปไตยมากกว่า¹⁷ ดังนั้นบิดามารดาที่สูงจึงอาจสนับสนุนให้บุตรมีความสามารถในการสังคมนิโคบุตรที่มากกว่าบิดามารดาที่มีระดับการศึกษาต่ำ

ความมั่นคงทางอารมณ์ พบว่าบุครที่มีความสามารถมีระดับการศึกษาสูงมีความมั่นคงทางอารมณ์มากกว่าบุครที่มีความสามารถมีระดับการศึกษาต่ำกว่ามีนัยสำคัญที่ .05 กล่าวคือมีลักษณะอารมณ์มั่นคง . . . เบื่อ เป็นกล้า เจริญความจริงมากกว่าบุครที่มีความสามารถมีระดับการศึกษาต่ำ ส่วนบุครที่มีความสามารถมีระดับการศึกษาต่ำมีอารมณ์อ่อนไหวมากกว่าบุครที่มีความสามารถมีระดับการศึกษาสูง ทั้งนี้อาจ เนื่องจากสังคมประภคของบิดามารดาที่มีระดับการศึกษาสูงนั้นสัมพันธ์กับความมั่นคงทางอารมณ์มากกว่า เพราะจากการศึกษาวิจัยของ Ayer และ Bernreuter¹⁸ พบว่าบิดามารดาที่เน้นการเปิดความเป็นอิสระนั้น บุครจะมีลักษณะกล้า เจริญความจริงและมีระดับความปรกติใไฮอารมณ์สูง คือ มีอารมณ์มั่นคงไม่อ่อนไหวหรือตกใจง่าย และพบว่า บิดามารดาที่ใช้วิธีลงโทษมากจะสัมพันธ์กับลักษณะของบุครที่ห่างจากความจริง มีความต้องการพึ่งคนอื่นสูง และขาดความรู้สึกรับผิดชอบ

¹⁶Baldwin , Ralhorn, and Breese , loc. cit.

¹⁷สุนทร สุนันท์ชัย , "การศึกษาการเปลี่ยนแปลงทางสังคม" ศูนย์การศึกษา , 2 (มกราคม - กุมภาพันธ์ , 2512) , 9.

¹⁸Ayer, Bernreuter , loc. cit.

4.22 อาจเนื่องจากไม่ได้อบรมตัวแปรอื่น ๆ ที่มีผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของกลุ่มตัวอย่าง เช่น สิ่งแวดล้อมของครอบครัว สังคม และโรงเรียน ตัวแปรเหล่านี้ โดยเฉพาะสิ่งแวดล้อมทางสังคมและโรงเรียน อาจมีผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของกลุ่มตัวอย่างมากกว่าสังคมประติศของมิตามารดา เพราะกลุ่มตัวอย่างเด็กวัยรุ่นนั้นย่อมมีโอกาสได้รับอิทธิพลจากสังคม เช่นกลุ่มเพื่อนมาก ดังนั้นความผูกพันซึ่งมีต่อครอบครัวจึงอาจลดน้อยกว่าวัยเด็ก ¹⁹

5. วิเคราะห์ความแตกต่างในบุคลิกภาพ 15 ด้าน ระหว่างบุตรชายและหญิง

5.1 ระหว่างบุตรชายและหญิงพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในบุคลิกภาพด้านต่าง ๆ เหล่านี้ คือ

ความสามารถในการสังคม พบว่าบุตรหญิงมีความสามารถในการสังคมมากกว่ากลุ่มชายอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 ก็บุตรหญิงมีลักษณะชอบคบหาสมาคมมีความอบอุ่นเป็นกันเอง และมีส่วนร่วมในกิจกรรมมากกว่าบุตรชาย จึงสอดคล้องกับการวิจัยของ Johnson และ Terman ²⁰ ที่พบว่าเพศหญิงชอบเกี่ยวข้องกับสังคม (social oriented) มากกว่าและมีการปรับตัวในการเข้าสังคมดีกว่าเพศชาย Monsoe ²¹ ให้เหตุผลว่าที่เพศหญิงมีความสามารถในการสังคมดีกว่าเพศชายนั้น เพราะเพศหญิงเรียนภาษาได้เร็วกว่าตั้งแต่เป็นเด็ก จึงสามารถใช้ภาษาเป็นสื่อในการติดต่อกับบุคคลได้ดีกว่าชาย

ความมั่นใจในตนเอง บุตรหญิงมีความมั่นใจในตนเองมากกว่าบุตรชาย อย่างมีนัยสำคัญที่ .05 หมายความว่าบุตรหญิงมีลักษณะกล้าเข้าสังคม เป็นกันเอง ทำตัวตามโอกาสโดยไม่มีการเตรียมตัวล่วงหน้าและกล้าเสี่ยงมากกว่าบุตรชาย ส่วนบุตรชายมีลักษณะขลาดกลัว ซื่อๆ ลังเลและมีความยับยั้งระวังตนมากกว่าบุตรหญิง ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับที่ปรากฏผลว่ากลุ่มหญิงมีความสามารถในการสังคมมากกว่า เพราะเมื่อมีลักษณะความสามารถในการสังคมนิยมมีลักษณะกล้าเข้าสังคมเป็นกันเองและสามารถทำตัว

¹⁹ กรมการฝึกหัดครู, พัฒนาการของครอบครัวและเด็ก (พิมพ์ครั้งที่ 3, พระนคร: สมาคมเศรษฐศาสตร์แห่งประเทศไทย, 2513) หน้า 285 - 287

²⁰ Johnson, and Terman, *loc.cit.*

²¹ Monsoe, *loc.cit.*

คามโอกาสแม้ไม่มีการ เกร็งงตัวล่วงหน้า

สภาพทางจิตใจ บุตรหญิงมีบุคลิกภาพลักษณะสภาพทางจิตใจสูงกว่าบุตรชายอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 หมายความว่ากลุ่มหญิงมีลักษณะเป็นคนใจอ่อนซึ่งสงสาร อารมณ์อ่อนไหวง่าย ไม่เป็นตัวของตัวเอง ใฝ่รับการทะนุถนอมเอาใจและตามใจมากกว่าบุตรชาย ส่วนบุตรชายมีลักษณะใจแข็งเด็ดเดี่ยวเชื่อมั่นในตนเอง เอาจริงเอาจัง และไม่เหลวไหล ซึ่งตรงกับการศึกษาวิจัยของ Johnson และ Terman ที่พบว่าเพศหญิงมีอาการอ่อนไหวคือมีความกลัวตื่นตกใจและมีความกังวลใจง่ายกว่า เขาทั้งสองได้ให้เหตุผลที่เพศหญิงมีความไม่สมดุลทางอารมณ์มากกว่านั้นว่า อาจเนื่องจากองค์ประกอบตามร่างกาย (constitutional) ที่ต่างกันระหว่างชายและหญิง และจากการศึกษาวิจัยของ Sears และผู้ร่วมงานก็พบว่าเพศหญิงมีลักษณะไม่เป็นตัวของตัวเอง หัวอ่อน และยอมตามมากกว่าชาย Anastasi²² ได้แสดงข้อสังเกตจากกรสำรวจพบว่า ความแตกต่างในเรื่องความมั่นคงทางอารมณ์ระหว่างเพศเริ่มเห็นชัดในระยะวัยรุ่น โดยเด็กวัยรุ่นหญิงจะมีอารมณ์อ่อนไหวมากกว่าเด็กวัยรุ่นชาย Monroe ให้ทัศนะเกี่ยวกับเพศหญิงมีลักษณะเหล่านี้ว่า เนื่องจากวิธีสังคมประเพณีของบิดามารดาที่ให้การเอ็นดู ปกป้อง ทะนุถนอมและตามใจเอาใจใสมากกว่าชาย ผู้วิจัยคิดว่าหรืออาจเนื่องจากอิทธิพลของวัฒนธรรมไทยที่คาดหวังว่ากุลสตรีควรมีลักษณะนุ่มนวลและยอมตาม ส่วนเพศชายควรมีลักษณะเข้มแข็ง เพื่อให้สามารถคุ้มครองแก่ผู้อ่อนแอกว่าได้

บุคลิกภาพโมตรีสัมพันธ์ ผลปรากฏว่าบุตรหญิงมีบุคลิกภาพโมตรีสัมพันธ์มากกว่าบุตรชายอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 แสดงว่าบุตรหญิงมีลักษณะอ่อนนุ่ม เชื้อซึ้ง ยอมตาม มีความเกรงใจคนอื่นและพึ่งพาคนอื่นสูง ส่วนเพศชายมีลักษณะพึ่งพาตนเองและมีความเกรงใจคนอื่นต่ำ ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับที่พบว่าบุตรหญิงมีบุคลิกภาพลักษณะสภาพทางจิตใจมากกว่า ทั้งนี้เนื่องจากแรงกดดันจากค่านิยมของสังคมและวัฒนธรรมไทยที่มุ่งมาแต่โบราณที่คาดหวังให้เพศหญิงมีลักษณะอ่อนนุ่ม เชื้อซึ้งและยอมตามถึงกับมีคำพังเพยว่า "หญิงเป็นช่างเท้าหลัง" แม้สังคมและวัฒนธรรมไทยกำลังเปลี่ยนแปลงตามวัฒนธรรมตะวันตก เป็นเหตุให้ค่านิยมเกี่ยวกับเพศหญิง

²²

Ann Anastasi, Individual Differences (New York : John Wiley, 1965), pp. 484-486.

ควรหัดเหินเบาๆมีอิทธิพลมากขึ้น แต่ความเหินเกี่ยวกับคุณสมบัติของบุคคลศรีไทยก็อาจยังมีอิทธิพลเหนือ
 อยู่

5.2 ระหว่างชายและหญิงไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในบุคลิกภาพลักษณะ
 คือเป็น คือ ความสามารถทางการ เรียน ความมั่นคงทางอารมณ์ สภาพทางอารมณ์ การประพฤติก
 ษณความระ เบียบแบบแผนสภาพรา เริงหรือหคหุ ความสามารถในการรับนิคชอบ ความสามารถใน
 การเข้ากลุ่ม ความสามารถในการควบคุมจิตใจ ความเป็นตัวของตัวเอง ความสามารถในการ
 ควบคุมตนเองและการแสดงออกของอารมณ์ การที่มีผลการวิจัย เช่นนี้อาจ เนื่องจาก เหตุผลที่กล่าว
 ในข้อ 2.1 ว่า การ เปลี่ยนแปลงของสังคมวัฒนธรรมและ เศรษฐกิจอย่างรวดเร็วในปัจจุบันเป็น
 เหตุให้พบพาทความคาดหวังของสังคมที่มีต่อ เพศชายและหญิง เปลี่ยนแปลงไป เพศหญิงต้องมีการระ
 ับนิคชอบครอบครัวสังคมตลอดจนประ เทศชาติ เคียงบ่า เคียงไหล่เพศชาย ดังนั้นจึงอาจ เนิ่มไม่ได้
 ว่า เพศหญิงถูก เตรีอเมตัว เพื่อให้บุคลิกภาพเหมาะสมกับบทบาทที่มีในสังคมยุคใหม่ เป็นต้น แต่เดิม
 มีทัศนคติว่า ลูกหญิงไม่จำเป็นต้องรับการศึกษาระดับสูงและมักถูกสอนให้อยู่กับ เหย้า ฝ้ากับ เรือนแค่นี้ปัจจุบัน
 ทัศนคตินี้ได้เปลี่ยนแปลงไป บิดามารดาสนับสนุนให้บุตรหญิงรับการศึกษาว่างกว้างขวางหัด เติมนุสร
 ชาติ เพื่อให้บุตรหญิงมีความสามารถพอ เพียงที่จะ เป็นที่พึ่งของตนเอง ครอบครัวและสังคม ดังนั้น
 เพศหญิงจึงอาจมีบุคลิกภาพหลายด้านไม่ต่างจากชาย

6. วิเคราะห์ความแตกต่างในบุคลิกภาพ 15 ด้านระหว่างบุตร เพศเดียวกันที่มีบิดามารดา
 มีระดับการศึกษาต่างกัน และระหว่างบุตรต่าง เพศที่มีบิดามารดา มีระดับการศึกษาเหมือนกัน

ปรากฏว่าเพศที่ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในบุคลิกภาพทั้ง 15 ด้าน
 ระหว่างกลุ่มบุตรที่บิดามารดา มีระดับการศึกษาของบิดามารดาและ เพศ เป็นตัวแปรอิสระ จึงคิดค้น
 สมมติฐานการวิจัยที่ว่ามีความแตกต่างในบุคลิกภาพ 15 ด้าน คือ ความสามารถในการสังค
 ความสามารถในการ เรียน ความมั่นคงทางอารมณ์ สภาพทางอารมณ์ การประพฤติกษณความระ เบียบ
 แบบแผน สภาพรา เริงหรือหคหุ ความสามารถในการรับนิคชอบ ความมั่นใจในตนเอง สภาพ
 ทางจิตใจ ความสามารถในการเข้ากลุ่ม ความสามารถในการควบคุมจิตใจ ความเป็นตัวของ
 ตัวเอง ความสามารถในการบังคับตนเอง การแสดงออกของอารมณ์และบุคลิกภาพในตรีสัมพันธ์
 ระหว่างบุตรชายที่มีบิดามารดา มีระดับการศึกษาสูงและต่ำ บุตรหญิงที่มีบิดามารดา มีระดับการศึกษา
 สูงและต่ำ บุตรชายและหญิงที่มีบิดามารดา มีระดับการศึกษาสูง และระหว่างบุตรชายและบุตรหญิง

ที่บิณฑาคารามีระดับการศึกษาต่ำ ทั้งนี้อาจเนื่องจากเหตุผลที่ว่า ระดับการศึกษาของบิณฑาคารา และ เพศมีผลต่อบุคลิกภาพบางลักษณะไม่ตรงกัน กล่าวคือ ระดับการศึกษาของบิณฑาคาราอาจมีผลต่อบุคลิกภาพบางลักษณะมากกว่าเพศ ในทำนองเดียวกันเพศอาจเป็นตัวแปรอิสระที่มีผลต่อบุคลิกภาพบางลักษณะมากกว่าระดับการศึกษาของบิณฑาคารา ดังนั้น เมื่อพิจารณาเพียงตัวแปรอิสระเดียวคือระดับการศึกษาของบิณฑาคาราหรือเพศโดยส่วนรวมแล้วพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในบุคลิกภาพบางด้าน ดังผลการวิจัยนี้พบว่า ระหว่างกลุ่มที่บิณฑาคารามีระดับการศึกษาต่างกัน มีความแตกต่างในความมั่นคงทางอารมณ์ และความสามารถในการบังคับตนเอง ส่วนระหว่างบุรุษชายและหญิง แสดงความแตกต่างในด้านความมั่นใจในตนเอง สภาวะทางจิตใจและบุคลิกภาพไมคริสัมพันธ์ จึงอาจเป็นไปได้ว่า เมื่อนำตัวแปร เกี่ยวกับระดับการศึกษาของบิณฑาคาราและเพศมาพิจารณาร่วมกันจะไม่แสดงความแตกต่างในบุคลิกภาพบางด้าน หรืออาจเนื่องจากว่าถ้าระดับการศึกษาของบิณฑาคาราและ เพศมีผลต่อบุคลิกภาพด้านต่าง ๆ ที่ไม่มีความแตกต่างเหล่านี้น้อยกว่าตัวแปรอิสระอื่นที่ไม่ได้ควบคุม เช่นตัวแปรอิสระที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของครอบครัว โรงเรียน และสังคมดังกล่าวแล้วในข้อ 4.22 หรืออาจเพราะว่า เมื่อแยกพิจารณาเป็นกลุ่มย่อยถึง 4 กลุ่ม ทำให้กลุ่มตัวอย่าง เหลือ เพียงกลุ่มละ 20 คนนั้นอาจนำไปที่จะแสดงความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในบุคลิกภาพด้านต่าง ๆ ได้

7. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสังคมประติและบุคลิกภาพแต่ละด้านของกลุ่มบุรุษชายหญิง ดังนี้

7.1 กลุ่มบุรุษชายและหญิงที่บิณฑาคารามีระดับการศึกษาสูง พบว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างสังคมประติและบุคลิกภาพในด้านต่าง ๆ เหล่านี้

การขอใคร่ขอได้มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการควบคุมจิตใจ และสัมพันธ์ทางลบกับความสามารถในการบังคับตนเอง หมายถึงว่าบุรุษที่ได้รับการศึกษาสูงที่มีการขอใคร่ขอได้เพียงพอหวังอนาคตสูงนั้นจะมีความสามารถในการควบคุมจิตใจสูงคือมีลักษณะชี้ระวาง วิตกกังวล เสรีใจหุนหันและวุ่นวายใจ และมีความสามารถในการบังคับตนเองต่ำ คือมีลักษณะบังคับตัวเองไม่ได้ มีแต่ความขัดแย้งในตัวเอง และทำคามความต้องการของตัวเอง ทั้งนี้อาจเนื่องจากว่า การที่บิณฑาคาราเน้นการฝึกให้บุตรมีการขอขอมและสะสมเพื่ออนาคตโดยไม่เห็นแก่

ความสุขปัจจุบันนั้น อาจทำให้บุตรต้องหักห้ามความต้องการต่าง ๆ ที่เกิดในปัจจุบัน คงเป็นใจ
ออกหน้าและต่อสู้เพื่ออนาคต การเป็นใจและเก็บความต้องการ เพื่อความสุขหรือสนุกสนานมั่ว ๆ
อาจทำให้เกิดความคับข้องใจ เศร้าใจ หงุดหงิดและวุ่นวายใจ ความรู้สึกนี้อาจผลักดันให้บุคคลแสดง
พฤติกรรมตรงกันข้ามที่ถูกฝึกฝนคือแสดงออกในรูปท่าตามความต้องการของตนเองและไม่มีระเบียบ
วินัย

การลงโทษสัมพันธ์ทางลบกับความเป็นตัวของตัวเอง และการแสดงออกของ
อารมณ์ แสดงว่าบุตรที่ได้รับการลงโทษมากจะมีลักษณะเช่นเดียวกับกลุ่มยอมตาม มีแต่ความขัดแย้ง
ในตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ Miller²³ ที่พบว่า การลงโทษไม่เป็นการสนับสนุน
ให้เด็กมีพฤติกรรมที่เหมาะสม และพบว่ามีความยากที่แสดงอำนาจเหนือบุตรนั้น ทำให้บุตรมีลักษณะ
ไม่เป็นอิสระแก่ตัวเอง หัวอ่อนและยอมตาม แต่การลงโทษสัมพันธ์กับลักษณะท่าอะไรก็ตามสบาย
และไม่ถึงเวลานั้นไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Miller ที่พบว่า การลงโทษทำให้เด็กเกิด
ความกังวลใจ เหตุที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากว่าข้อสอบถามเกี่ยวกับการลงโทษยังไม่
ครอบคลุมความหมายที่สำคัญของสังคมประเภทการลงโทษเสียงพ้อ ก็มีจำนวนข้อคำถาม
เกี่ยวกับเรื่องนั้นน้อยไป จึงได้ผลที่ไม่มีความเชื่อถือได้สูง

7.2 บุตรชายและหญิงที่มีความสามารถมีระดับการศึกษาต่ำ ปรากฏผลว่ามีความ
สัมพันธ์ระหว่างสังคมประเภทและบุคลิกภาพในค่านี้นี้

การฝึกความสัมฤทธิ์ผลสัมพันธ์ทางบวกกับการแสดงออกของอารมณ์อธิบาย
ได้ว่าบุตรที่ได้รับการฝึกให้มีความสัมฤทธิ์ผลสูงจะมีลักษณะอารมณ์ที่ถึงเกรียบ ข้องกับใจ ห่าเหวไร
ไม่รู้จักพอและเกรงเกรียบเกินไป จึงสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Eysenck²⁴ ที่พบว่า
ผู้มีระดับความมุ่งหวังสูงมีความสัมพันธ์กับระดับความกังวลใจสูง ทั้งนี้อาจเพราะว่าบุตรที่ถูก

²³ Gordon W. Miller, "Factors in School Achievement and Social Class," *Journal of Educational Psychology*, 61 (1970), 260 - 262.

²⁴ H.J. Eysenck, *The Structure of Human Personality* (New York : John Wiley, 1953), p. 103.

กระตุ้นให้บรรพบุรุษฐานความดีเด่นที่บิดามารดาไต่ถามไว้สูงนั้นต้องมานะพากเพียรแข่งขันและสู้
อุปสรรคต่าง ๆ โดยไม่ย่อท้อตลอดเวลาค่อยเกรงว่าจะไม่บรรลุเป้าหมาย ความรู้สึกเช่นนี้อาจ
ทำให้เกิดความตึงเครียดทางอารมณ์โดยเฉพะถ้าไม่ประสบความสำเร็จตามความมุ่งหวังทั้งที่ไต่
พามาจนมากแล้ว จึงทำให้เกิดความคับข้องใจมาก

ความเข้มงวดสัมพันธ์ทางลบกับความเข้มงวดทางอารมณ์ ความสามารถ
ในการรับอิทธิพล และความเป็นตัวของตัวเอง ซึ่งหมายความว่าผู้ที่ได้รับสิ่งกระทบกระตื้อนความ
เข้มงวดสูงจะมีลักษณะเหล่านี้คือมีอารมณ์มั่นคง ไม่เห็นความจริง สงบเยือกเย็น มีความรับผิดชอบ
ในหน้าที่มากนั้นพากเพียร ยึดมั่นต่อกฎเกณฑ์และมีความเป็นตัวของตัวเองและไม่พึ่งพาอาศัยใคร
ซึ่งผลการวิจัยนี้คัดค้านการศึกษาวิจัยของ Peterson²⁵ และผู้ร่วมงานที่พบว่ามีความรักที่
เข้มงวดจะสัมพันธ์กับบุคลิกภาพที่มีปัญหาและไม่กล้าเผชิญความจริงของเด็ก และการศึกษาวิจัยของ
Shoban²⁶ ก็สนับสนุนการวิจัยของ Peterson และผู้ร่วมงานซึ่งพบว่ามีความรักที่เข้มงวด
มีแนวโน้มทำให้บุตรขาดความเชื่อมั่นในตัวเอง ไม่กล้าตัดสินใจด้วยตัวเอง และไม่อิสระในการ
แสดงความคิดเห็น นอกจากนี้ข้อพบข้างต้นการวิจัยนี้ยังพบว่าความเข้มงวดมีความสัมพันธ์ทางลบ
กับการประพฤติดนตามระเบียบแบบแผนและมีความสามารถในการควบคุมจิตใจซึ่งอธิบายได้ว่า
ผู้ที่ได้รับความเข้มงวดมากจะมีลักษณะเหล่านี้คือ "....." เชื่อฟัง สอนง่ายและยอมความผู้อื่น
ซึ่งผลการวิจัยนี้ขัดแย้งกับผลของการวิจัยของ Peterson และผู้ร่วมงาน และ Shoben
จึงกล่าวได้ว่าผลการวิจัยนี้ยังไม่พบข้อยุติที่แน่นอนเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างความเข้มงวดกับ
ลักษณะบุคลิกภาพ บุคคลที่มีความรักมีระดับการศึกษาต่ำ ซึ่งน่าจะศึกษาต่อไปด้วยการเพิ่มข้อคำถาม
เกี่ยวกับสิ่งกระทบกระตื้อนความเข้มงวดให้ครอบคลุมตัวแปรตามนี้ได้อย่างทั่วถึงและแจ่มชัดมากกว่า

²⁵ Peterson, *loc. cit.*

²⁶ E.J. Shoban, "The Assessment of Parental Attitudes in Relation to Child Adjustment," *Journal of Psychology*, 19(1950), 148.

การศึกษาวิจัยนี้

การรอคอยได้สนิทสนมทางลบกับความสามารถในการสังคนและสัมพันธ์ทางบวกกับความเป็นตัวของตัวเอง หมายความว่าผู้ได้รับการฝึกอบรมให้มีการรอคอยได้สูง จะมีความสามารถในการสังคนค่าคือมีลักษณะปลีกตัวแยกตัวและชอบพิจารณาข้อดีข้อเสีย และมีความเป็นตัวของตัวเองสูงคือไม่ฟังใคร ทั้งนี้อาจเนื่องจากการถูกฝึกให้มีการรอคอยและสะสมโดยไม่เห็นแก่ความสุขปัจจุบันนั้น ทำให้ของแยกตัวหรือปลีกตัวจากกลุ่ม เพราะการรวมกลุ่มอาจทำให้เสียเวลาหรือเงินทองที่รอคอยไว้ และการไม่มุ่งความสุขเฉพาะนั้นอาจทำให้มีลักษณะต้องพิจารณาข้อดีข้อเสียก่อนจะทำอะไร และผู้ที่สามารถทำตัว เช่นนี้อาจประกอบด้วยความเป็นตัวของตนเองสูง มิฉะนั้นก็อาจแยกตัวจากกลุ่มไม่ได้

การเปิดความเขินระ เป็นวินัยสัมพันธ์ทางลบกับความสามารถในการสังคน หมายความว่าผู้ถูกฝึกอบรมให้มีความเป็นระ เขินระเขินระสูง จะมีความสามารถในการสังคนค่าคือ มีลักษณะปลีกตัว แยกตัวและพิจารณาข้อดีข้อเสียทั้งนี้อาจเนื่องจากการได้รับสังคนประจักษ์ค่านนี้มาก มีความเกรงครัดค่อนระ เขินระเขินระและ เขินระเขินระมากไปเมื่อ เขินระกับกลุ่ม จึงร่วมกับกลุ่มไม่ได้

ความก้าวร้าวสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการควบคุมจิตใจและสัมพันธ์ทางลบกับความสามารถในการบังคับตนเอง หมายความว่าผู้ได้รับการฝึกให้ระงับพฤติกรรมก้าวร้าวสูง จะมีความสามารถในการควบคุมจิตใจสูงคือประกอบด้วยลักษณะที่ระวางวิคิดกังวล ควบคุมใจและมีความสามารถในการบังคับตนเองค่า คือมีความซัดแย้งในตัวเอง ไม่สามารถบังคับตนเองไม่มีระ เขินระวินัยและหาคำถามความต้องการของตนเอง ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับการวิจัยของ Sears และผู้ร่วมงาน²⁷ ที่พบว่าบุตรที่ถูกบิดามารดาห้ามปรามไม่ให้แสดงพฤติกรรมก้าวร้าวมากเกินไป จะมีความซัดแย้งใจ โกรธและวิคิดกังวล ความไม่ปรกติของอารมณ์เหล่านี้ อาจทำให้พฤติกรรมก้าวร้าวมากขึ้นโดยแสดงออกในรูปไม่สนใจต่อกฎเกณฑ์และทำอะไรตามใจตัวเอง

²⁷Sears, Maccoby, and Lawin, *loc. cit.*

การลงโทษสัมพันธ์ทางลบกับความสามารถในการควบคุมจิตใจ หมายความว่า ผู้ได้รับการลงโทษมากจะมีความสามารถในการควบคุมจิตใจต่ำคือประกอบด้วยลักษณะสงบ เยือกเย็น และเชื่อมั่นในตนเอง จึงคัดค้านผลการวิจัยของ Miller²⁸ ดังกล่าวข้างต้นเห็นว่า การลงโทษสัมพันธ์กับลักษณะวิตกกังวลและการยอมตามของบุตร ทั้งนี้อาจเนื่องจากแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับกรลงโทษยังไม่ครอบคลุมค่านิยมของสังคมประเพณีที่พึงพอใจ หรือเนื่อง จากข้อสอบถามเกี่ยวกับการลงโทษของบิดามารดาออกไปจึงทำให้ผลการวิจัยตรงกันข้ามผลการวิจัยของ Miller หรือทำให้ผลการวิจัยมีความเชื่อถือได้ต่ำ

7.3 บุตรชายที่ไม่แยแสกระตือรือร้นการศึกษาของบิดามารดา พบว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างสังคมประเพณีและบุคลิกภาพในด้านต่าง ๆ เหล่านี้คือ

การเปิดความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถทางการเรียน และความสามารถในการรับนิชอบ หมายความว่า บิดามารดาที่กำหนดมาตรฐานการทำงานและ ตั้งเป้าประสงค์สำหรับบุตรสูงจะทำให้บุตรมีความสามารถทางการเรียนและความรับนิชอบสูง คือ มีลักษณะ เขียวผิวดำดำ มีไหวพริบ มีความรับนิชอบในหน้าที่และบากบั่นพากเพียร จึงสอดคล้องกับผลการวิจัยของ McClelland²⁹ และบูรณาการที่พบว่า บิดามารดาที่เน้นมาตรฐาน ความดีเด่นจะทำให้บุตรมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ดังนั้น บุตรจึงมีความบากบั่นและรับนิชอบใน หน้าที่ เพื่อความสำเร็จ ซึ่งลักษณะ เช่นนี้ช่วยสนับสนุนให้มีความสามารถในการเรียน

ความคาดหวังสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการรับนิชอบ แปลความ หมายได้ว่าบุตรที่ถูกบิดามารดามุ่งหวังให้สัมฤทธิ์ผลทางการเรียนและการงานสูงนั้น จะมีลักษณะ รับนิชอบในหน้าที่ บากบั่นพากเพียรและถือศักดิ์ศรีสูง เหตุผลอาจ เนื่องจากความคาดหวังของ บิดามารดาทำให้บุตรถูกกระตุ้นให้ต่อสู้เพื่อบรรลุเป้าหมายที่วางไว้สูงสุดตามความมุ่งหวัง ดังนั้น ในการทำสิ่งใดจึงมีความรับนิชอบขยันพากเพียร เพราะ เป็นวิธีช่วยให้สัมฤทธิ์ผล

²⁸ Miller , loc. cit.

²⁹ McClelland , Atkinson, and Lowell , loc. cit.

การฝึกความเป็นอิสระสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถทางการเรียน หมายความว่า ผู้ถูกฝึกให้ช่วยตัวเองและเป็นที่พึ่งแก่ตนเองสูงนั้นจะมีความสามารถทางการเรียนสูง คือ มีสติปัญญาสูง ฉลาดเฉียบแหลมและรู้จักคิดในเชิงนามธรรม จึงน่าจะสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Watson³⁰ ซึ่งพบว่า เด็กที่ได้รับความอิสระจากบิดามารดาจะมีความคิดริเริ่มมากกว่าเด็กที่ถูกล้อเล่นควบคุม ทั้งนี้อาจเนื่องจากเหตุผลว่า เด็กพวกนี้ถูกฝึกให้รู้จักคิดและตัดสินใจทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วย ความคิดอิสระของตนเอง จึงอาจทำให้มีความคิดริเริ่มและมีไหวพริบ นอกจากนี้การฝึกความเป็นอิสระยังสัมพันธ์กับแรงจูงใจไม่สัมพันธ์กับในทางบวกด้วย³¹ ดังนั้นจึงช่วยให้ความสามารถทางการเรียน

การรอคอยได้สัมพันธ์ทางลบกับความสามารถในการสังขม ความสามารถทางการเรียนและความสามารถในการบังคับตนเองและมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเป็นตัวของตัวเอง กล่าวคือ ผู้ถูกฝึกให้มีการรอคอยได้สูงจะมีความสามารถในการสังขม ความสามารถในการเรียนและการบังคับตนเองต่ำแต่มีลักษณะความเป็นตัวของตัวเองสูง ซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างการรอคอยได้กับความสามารถในการสังขม การบังคับตัวเองและความเป็นตัวของตัวเอง อาจเนื่องจากเหตุผลดังที่กล่าวในข้อ 7.1 และ 7.2 ความสำคัญ ส่วนเหตุผลที่ผู้ได้รับการรอคอยได้สูงจะมีความสามารถในการเรียนต่ำนั้นอาจเพราะว่า การรอคอยได้สัมพันธ์ความสามารถในการสังขมต่ำจึงทำให้รับตัว เข้ากับ เพื่อนและสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนยากซึ่งมีผลกระทบต่อความสามารถทางการเรียน

ความก้าวร้าวสัมพันธ์ทางลบกับความมั่นคงทางอารมณ์ ความมั่นใจในตนเอง และความสามารถในการบังคับตนเอง และมีความสัมพันธ์ทางบวกกับสภาพทางอารมณ์และความสามารถในการควบคุมจิตใจ หมายความว่า ผู้ที่ได้รับสังขมประคินสูงจะมีความมั่นคงทางอารมณ์ ความมั่นใจในตัวเองและความสามารถในการบังคับตนเองต่ำ คือมีลักษณะอารมณ์อ่อนไหวง่าย

³⁰ Watson , loc. cit.

³¹ Bernard C. Rosen, " Race Ethnicity and Achievement Syndrome ," American Sociological Review , 24 (November , 1961) , 47 - 60.

บังคับตัวเองไม่ได้ หากคามใจตนเอง ไม่มีระเบียบวินัย แต่มีลักษณะทางอารมณ์และความสามารถในการควบคุมจิตใจสูงคือมีลักษณะที่ค่อนข้างง่าย ซึ่งระวางและวิตกกังวล ทั้งนี้อาจเนื่องจากรหัสบุคลิกภาพที่กล่าวไว้ในข้อ 7.2 เกี่ยวกับความก้าวร้าว

การลงโทษสัมพันธ์ทางลบกับความสามารถในการสังคมนำและความสามารถในการควบคุมจิตใจ หมายความว่า ผู้ได้รับการลงโทษมากจะมีความสามารถในการสังคมนำ และการควบคุมจิตใจต่ำ คือมีลักษณะแยกตัวและเชื่อมั่นในตนเอง ทั้งนี้อาจเนื่องจากรหัสบุคลิกภาพที่กล่าวไว้ในข้อ 7.1 ว่า การลงโทษสัมพันธ์กับความกังวลใจมากกว่าสเต็มสูนีให้บุตรมีพฤติกรรมเฉพาะตน จึงทำให้ความสามารถในการสังคมนำ และ รหัสบุคลิกภาพการควบคุมจิตใจต่ำก็อาจเนื่องจากได้กล่าวแล้วในข้อ 7.2 ในหัวข้อที่เกี่ยวกับการลงโทษ

7.4 บุตรหญิงที่ไม่แบ่งแยกระดับการศึกษาของบิดามารดา พบว่า มีความสัมพันธ์ระหว่างสังคมประณีต และบุคลิกภาพในด้านต่าง ๆ เหล่านี้ คือ

การฝึกความสัมฤทธิ์ผลสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการบังคับตนเอง แสดงว่า บุตรหญิงที่ได้รับการฝึกความสัมฤทธิ์ผลจะมีลักษณะสามารถบังคับตนเองและสามารถควบคุมอารมณ์ ทั้งนี้อาจเนื่องจากว่า บิดามารดาได้วางมาตรฐานทั้งการ เรียน การทำงานและประพฤติคนแก่บุตรสูง บุตรจึงไม่ถูกปล่อยให้ทำอะไรตามสบายใจหรือหากคามใจตัวเอง ดังนั้น บุตรหญิงพวกนี้จึงมีความสามารถในการควบคุมอารมณ์สูง เพื่อให้ตนเองอยู่ในมาตรฐานของความดี

ความเข้มงวดสัมพันธ์ทางลบกับความสามารถในการสังคมนำ การประพฤติตนตามระเบียบแบบแผนและมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการรับผิดชอบและสภาพทางจิตใจ ความสัมพันธ์ทางลบมีความหมายว่า ผู้ได้รับความเข้มงวดมากจะมีลักษณะชอบแยกตัวปลีกตัว เชื่อฟัง สอนง่ายและขอมความ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ Shoban³² ที่พบว่าความเข้มงวดสัมพันธ์กับการไม่มีอิสระในตนเองขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ดังนั้นจึงเป็นคนขอมความและเชื่อฟัง และการขาดความมั่นใจในตัว เองหรือ เป็นอิสระแก่ตัว เองอาจเป็นอุปสรรคต่อความสามารถในการสังคมนำ

³²Shoban, loc. cit.

การฝึกความเป็นระ เป็นวินัยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการรับนิโคตอม คือผู้ได้รับสิ่งคมประดิกนี้สูงจะมีความสามารถในการรับนิโคตอม ซึ่งมีลักษณะรับนิโคตอมในหน้าที่ ขยันหากเพียรและยึดมั่นคอกฎ เกดทั้งนี้อาจ เพราะผู้ได้รับสิ่งคมประดิกค่านนี้ มีลักษณะ เจ้าระ เบียบและ เกรงครัดคอกฎ เกดที่วางไว้ กังนั้น จึงมีลักษณะ รับนิโคตอมในหน้าที่การงานสูง

7.5 กลุ่มตัวอย่างบุตรทั้งหมด พบว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งคมประดิกและบุคลิกภาพในด้านต่าง ๆ ดังนี้

การฝึกความสัมฤทธิ์ผลสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถทางการ เรียนและ ความสามารถในการบังคับตนเอง คือผู้ได้รับการฝึกให้มีความสัมฤทธิ์ผลสูงจะมีความสามารถทางการ เรียนและการบังคับตนเองสูง ทั้งนี้เนื่องจากเหตุผลที่กล่าวไว้ในข้อ 7.3 และ 7.4 ที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการฝึกความสัมฤทธิ์ผลกับความสามารถทางการ เรียนกับการบังคับตนเอง

ความเข้มงวดสัมพันธ์ทางลบกับความสามารถในการสั่งคมและสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการรับนิโคตอม หมายความว่าบุตรที่ได้รับความเข้มงวดมากจะมีความสามารถในการสั่งคมต่ำ แต่มีความสามารถในการรับนิโคตอมสูง อาจเนื่องจากเหตุผลที่กล่าวแล้วในข้อ 7.4 ที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างความเข้มงวดกับความสามารถในการสั่งคม และเหตุผลที่กล่าวในข้อ 7.2 ซึ่งเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของสิ่งคมประดิกนี้กับความสามารถในการรับนิโคตอม

การอดใจรอได้สัมพันธ์ทางลบกับความสามารถในการสั่งคมและสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการควบคุมจิตใจ กล่าวคือ บุตรที่ได้รับสิ่งคมประดิกค่านการอดใจรอได้สูงจะมีความสามารถในการสั่งคมต่ำและมีลักษณะความสามารถในการควบคุมจิตใจสูง ซึ่งอาจเนื่องจากเหตุผลที่กล่าวในข้อ 7.2 ที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการอดใจรอได้กับความสามารถในการสั่งคม และข้อ 7.1 ซึ่งเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งคมประดิกค่านนี้กับความสามารถในการควบคุมจิตใจ

ความก้าวร้าวสัมพันธ์ทางลบกับความสามารถในการบังคับตนเอง กล่าวคือ บุตรที่ถูกบิดามารดาบับยั้งการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวสูงจะมีลักษณะ เหล่านี้สูงด้วยคือ บังคับตนเองไม่ได้ การไม่มีระ เป็นวินัย มีแต่ความซัดแย้งในตนเองและทำคามความคองการ ของตนเอง ทั้งนี้

อาจเนื่องจากเหตุผลที่กล่าวในข้อ 7.2 ที่ว่า บิคารมารคาที่ห้ามปรามบุตรไม่ให้แสดงพฤติกรรม ก้าวร้าวนั้นทำให้บุตร เกิดความโกรธและกังวลใจ ซึ่งถ้ามีอารมณ์เหล่านี้สะสมไว้มาก ๆ จะทำให้บุตรมีความก้าวร้าวเพิ่มขึ้น จึงอาจแสดงพฤติกรรมในรูปแบบไม่สนใจใคร่จะ เป็นมกฏ เกิดแต่แค่คำตำหนิใจตนเอง

การลงโทษมีความสัมพันธ์ทางลบกับความสามารถในการสังคมน คือบุตร ที่ได้รับการลงโทษมากจะมีลักษณะไว้วางใจ แยกตัว ซาเหิน และชอบพิจารณาข้อดีข้อเสีย ซึ่งเป็น ลักษณะมีความสามารถในการสังคมนำ เหตุผลอาจ เนื่องจากว่าการลงโทษสัมพันธ์กับความกังวลใจ การยอมความและไม่เป็นตัวของตัวเอง³³ ลักษณะเหล่านี้อาจทำให้ปรับตัว เข้ากับกลุ่มยาก จึงทำให้ปลีกตัวจากการสมาคมกับกลุ่ม

ความสัมพันธ์ระหว่างสังคมนประภิกและบุคลิกภาพแต่ละด้านของกลุ่มทั้ง 5 กลุ่ม นอกจากที่กล่าวข้างต้นแล้ว ไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงไม่อาจกล่าว ว่าสังคมนประภิกและบุคลิกภาพมีความสัมพันธ์ในด้านต่าง ๆ ยกเว้นที่กล่าวแล้ว จึงคัดค้านสมมติฐาน การวิจัยในแง่ที่ว่า มีความสัมพันธ์ระหว่างสังคมนประภิกและบุคลิกภาพแต่ละด้านของกลุ่มต่าง ๆ ที่ผลการวิจัยไม่เป็นไปตามสมมติฐานเช่นนี้อาจ เนื่องจากเหตุผลหลายประการคือ กลุ่มตัวอย่าง น้อยไป หรือแบบสัมภาษณ์สังคมนประภิกบางด้านยังไม่ครอบคลุมความหมายที่สำคัญของด้านนั้น หรือมีข้อสอบถามในสังคมนประภิกบางด้านน้อยไป เช่น การให้รางวัลซึ่งมีเพียง 1 คำถาม นอกจากนี้ อาจ เนื่องจากสังคมนประภิกบางด้านไม่มีความสัมพันธ์กับลักษณะบุคลิกภาพที่ศึกษาวิจัย ในแง่นี้แสดงว่า สมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ไม่ตรงกับที่เป็นจริง

สรุปแล้วการวิจัยครั้งนี้ส่วนใหญ่ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจแปลได้ว่า การวิจัยนี้ยังไม่ครอบคลุมดังแปรอื่น ๆ ที่สำคัญที่มีผลต่อสังคมนประภิกและบุคลิกภาพของบุตร เช่น ในด้านสังคมนประภิกของบิคารมารคาไม่ได้อบรม รายได้ขนาดของครอบครัวและอันตัมการเกิด ของบุตร ส่วนในด้านบุคลิกภาพของบุตรไม่ได้ควบคุมตัวแปร เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบิคา

³³ Miller, loc. cit.

นารคาและบุตร สิ่งแวดล้อมของครอบครัว โรงเรียนและสังคม หรืออาจเป็นเพราะแบบสัมพันธ
ยังไม่ครอบคลุมความหมายที่สำคัญของสังคมประเภทแต่ละด้านได้เพียงพอ หรือมีจำนวนข้อคำถาม
ذهبไปในสังคมประเภทบางด้านนอกจากนี้อาจ เนื่องจากสมมติฐานยังไม่ตรงกับความเป็นจริง